

სალოგოზრდა ვეროელი

გაზეთი გამოდის
1921 წლიდან

7
თავისკვამი
ხათვაათი
1991
№ 15
(11648)

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფანი 10 კაპ.

გელათი უხეობს ღავეთის სსოვნის ღღაზა

მუთაისი, საქინფორმის კორ. შაპა კილაძე. — 8 თებერვალს, დილის ათი საათიდან სასიქიდულო მამულიშვილის დავითის სსოვნის ღღეს, კვლავ მოუხმობს სრულიად საქართველოს გელათი, სადაც მთავარ ტაძარში გადახდილი იქნება პარაკლისი.

— ვინ იცის მერამდენად იმართება სსოვნის ეს ღღე, მაგრამ წლევა-ნდელი ნამდვილად გამორჩეულია — უთხრა საქინფორმის კორესპონდენტს საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ, ქუთაისის აკაი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტმა პეტრე ვაჭრიძემ. — დავით აღმაშენებლის სახელთან დაკავშირებულია საქართველოს წარსული დიდება და მომავლის იმედი. იმ უაღრესად რთულ ვითარებაში კი, რაც ახლა ჩვენ გვიდგას, სწორედ ასეთი მამულიშვილის ღვაწლის გახსენება და მის საქმეთა გავრცელებისათვის მზადყოფნა მართებს ამიერ-იმერს. თანდათან იბრუნებს თავის პირვანდელ ფუნქციებს გელათი. აქ კვლავ განახლდა წირვა-ლოცვა. მიმდინარე სასწავლო წელს კი გაიხსნა სასულიერო აკადემია. გრძელდება მთავარი ტაძრისა და მთლიანად სამონასტრო კომპლექსის რეკონსტრუქცია. მაგრამ, ეს მაინც არ ნიშნავს იმას, რომ გელათი კვლავ იქცა „მეორე იერუსალიმად და სხვა ათინად“. ამისათვის კი მთლად საქართველოს ერთ სულ და ერთობრივ შერწყმა, მატერიალური და კულტურული აღმავლობაა საჭირო. ეს ყველაფერი მხოლოდ ჩვენს ზელთ არის.

მშაშ, 8 თებერვალს, გელათში შეკრებილი საქართველოს ყველა კუთხის წარმომადგენელი თან ჩამოიტანს ამ კუთხეთა ნებას და დავითის სახელს, მის სსოვნის მისცემს ყველაზე მტკიცე და შეუვალ ფიცს — აშენონ თავისუფალი, ერთიანი, ძლიერი საქართველო.

ვისაც გელათში გამგზავრება სურს

გაითვალისწინა რა 8 თებერვალს, გელათში, დავით აღმაშენებლის სსოვნის ღღის აღნიშვნისადმი რესპუბლიკის საზოგადოებრიობის დიდი ინტერესი, ამიერკავკასიის რეინფორსის სამმართველომ მიიღო გადაწყვეტილება, რომ მატარებელი თბილისი-ქუთაისი თბილისიდან გავა 7 თებერვალს და ქუთაისიდან გამობრუნდება 8 თებერვალს ჩვეულებრივი განრიგით გათვალისწინებულ ღღოს.

(საქინფორმის).

„ოდესმე დიდი ყოფილა საქართველო“

— ასე ჰქვია 1991 წლის კალენდარს, რომელიც გამოსცა საინფორმაციო-საგამომცემლო ფირმამ „სიგმა-100“. მაგრამ, თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ეს გამოცემა სცილდება კალენდრის ფარგლებს და მას ისტორიული ღირებულება ენიჭება. დაბეჭდილია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის რუკა, რომლის საზღვრები აღიარა და დაამტკიცა ერთა ღიგამ. მაგრამ 1921 წლის 25 თებერვალს საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიისა და ოკუპაციის შემდეგ, ბოლშევიკებმა პირველსავე წლებში გულუხვად გაასახურეს ქართული მიწები, რის გამოც რესპუბლიკის ტერიტორია საგრძნობლად შემცირდა. ტერიტორიისთან ერთად დაიკარგა 800 ათასზე მეტი კაცი. დღევანდელი საქართველოს ტერიტორია 69,7 ათასი კვადრატული კილომეტრია.

კალენდარი, რომელიც შეადგინეს ამ ფირმის პრეზიდენტმა მურად აღაშვილმა და შოზი აბრამიძემ საინტერესო ცნობებს გვაწვდის საქართველოს მოსახლეობის შესახებ X-XVIII საუკუნეებში, ისტორიული კუთხეების მიხედვით 1959 და 1989 წლებში. 1989 წლისათვის საქართველოს მოსახლეობა 5 მილიონ 400 ათას 841 კაცს შეადგენდა.

კალენდარში დაბეჭდილია ქართული ხუროთმოძღვრების შესანიშნავი ნიმუშების ფოტოლიუსტრაციები. აქვეა დასტამბული საღღესოსწავლო და უქმე ღღეები, რომლებიც გამოაცხადა საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტმა. მოცემულია თვეებისა და კვირის ღღეების ძველქართული სახელწოდებანი.

კალენდრის ემბლემის ავტორია — ნიკო ედიბერიძე, მხატვარია — ვაქა შაბურიშვილი.

ეს საინტერესო და სასარგებლო გამოცემა ყველა ქართველის ოჯახს უნდა იმშვენებდეს. კალენდრის შექმნის ინდივიდუალურ და კოლექტიურ მსურველებს შეუძლიათ მიმართონ ფირმას. ტელეფონები: 93-15-01, 93-17-58, შექმნა შეიძლება გადარიცხვითაც.

სურათზე: ახალი კალენდარი. საქინფორმის ფოტოგრაფია

დადგენილება

ა. ა. ზირაძის საქართველოს რესპუბლიკის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეად დანიშვნის შესახებ

საპარტივლო რესპუბლიკის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 104-ე მუხლის 27-ე პუნქტისა და საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ კანონის 22-ე მუხლის შესაბამისად საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

დანიშნოს არჩილ არჩილის ძე ჰირაქიძე საქართველოს რესპუბლიკის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარედ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
ზ. გამსახურდია.

თბილისი. 1991 წლის 30 იანვარი.

ქრონიკა

საპარტივლო რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით ირაკლი სერგოს ძე ჟორდანიას გათავისუფლდა საქართველოს რესპუბლიკის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან სხვა სამუშაოზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

თანვე ქართული ქრისტიანობის (მარტოვანი) მიღების შემდეგ, ოსები ქართულ ყოფა-კულტურას ადვილად ეთვისებოდნენ.

ქართველი მეფე-თავადი მთავარ ქართულ მიწაზე ოსთა დასახლებით ორი პრობლემა წყდებოდა: ეკონომიკური და დემოგრაფიული.

არსებობს ვრცელ II-ის მიერ გაცემული წყალობის წიგნი 1794 წლისა, რომელთაც ის ვინმე ოსთა თუ შუამდგომლობის უბოძებს თარხნობას და აზნაურობას იმის გამო, რომ ამ უკანასკნელმა ოსეთიდან ოსები გადმოასახლა და ქართულ მიწაზე დაიკვივრა (სცსა, ფ. 1448, საბ. №31).

ასეთი საბუთი XVIII ს-ის მეორე ნახევრისა არა ერთი და ორი გვაქვს, რომლითაც შიდა ქართლის მთაში ქართველთა ნასახლარებზე, გამოხატულ მამულზე ქართველი ფეოდალები ოს ხიზნებს (მიგრანტებს) ასახლებდნენ.

1802 წელს ახალგაზრდა ცხოვრობდნენ ქართველები და სომხები; ჯავაში (ხევის-ჯავანი) მხოლოდ ქართველები; ცხინვალში კი — ქართველები, სომხები და ებრაელები (აქტ, I, 470). 1900 წლის Кавказский календарь-ის მიხედვითაც ცხინვალში არაა არცერთი ოსური კომლი.

XIX ს-ის დასაწყისში ოსები მხოლოდ შიდა ქართლის მთაში მკვიდრობდნენ. XIX ს-ის ბირველ ნახევარში ისინი შიდა ქართლის მთისწინეთში დასახლდნენ და XX ს. მეორე ნახევრიდან დაიწყეს ბარის სოფლებში ჩამოსახლება.

1842 წ. რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრის ჩერნიშევსკის მოთხოვნის საფუძველზე კავკასიონის სამხრეთ კალთებზე მცხოვრებ მთიელთაგან, რომლებიც ადრე გორის, თბილისისა და თელავის მაზრებში შედიოდნენ, შეიქმნა თუშ-შეშავ-ხევისურეთისა და ოსეთის ოკრუგები.

1843 წ. ოფიციალურად გაიხსნა ოსეთის ოკრუგი, რომელიც სამ უბნად (ჯავის, პატარა ლიხვის და ნარის) დაიწყო. იმავე წელსვე მთის ოკრუგის უფროსის მთის ხალხის მთავარი უფროსის წოდება მიენიჭა და მას ოსეთისა და თუშ-შეშავ-ხევისურეთის ოკრუგებიც დაეკავებინათ (აქტ, I, 749).

ოსეთის ოკრუგი მოიცავდა შემდეგდროინდელი სამხრეთ ოსეთის აოს-ნაწილს და არდონის ხეობას (ისტორიული დედალი). ამ ოკრუგის უფროსის რეზიდენცია იმყოფებოდა ს. ჯავაში და სთანადო კონტროლს ვერ უწევდა ნარის უბანს, ვინაიდან დედალი კავკასიონის მთავარი ქედით იყო გამოყოფილი.

ჩრდილოეთ კავკასიაში წარმოებულ სამხედრო ლაშქრობებთან დაკავშირებით, 1858 წ. 3 აპრილს შეიქმნა კავკასიის ხალხის მარცხენა ფრთა, რომლის შემადგენლობაშიც შევიდა ოსეთის სამხედრო ოკრუგი (ჩრდილოეთ კავკასიაში). იმის გამო, რომ ნარის უბანი ახლოს მდებარეობდა ვლადიკავკასთან და წელიწადის ყოველ დროს თავისუფლად უკავშირდებოდა მას, კავკასიის შეფინანცავალმა აა ბარიატინსკიმ ნარის უბანი ჩამოაშორა თბილისის გუბერნიას და „კავკასიის ხალხის მარცხენა ფრთის“ ოსეთის სამხედრო ოკრუგს გადასცა. ახე ჩამოშორდა საქართველოს ათასწლეულთა განმავლობაში მისი განუყოფელი ტერიტორია — დედალი.

ოსეთის ოკრუგის ძირითადი ნაწილი — ჯავისა და პატარა ლიხვის საბოლოო უბნები, რომლებიც 1922 წელს შექმნილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიის მხოლოდ ერთ მესამედს შეადგენდა, თბილისის გუბერნიის შემადგენლობაში დატოვეს. ვინაიდან ჯავისა და პატარა ლიხვის საბოლოო უბნები მთის ხალხის მთავარი უფროსის ადგილსამყოფელიდან — აზნაურებიდან მხედრულად გადასახლებული ქედებით იყო დადგენილი და ართურებდა მის მიერ ამ ხალხების მართვა-გამგეობის საქმეს, ჯავისა და პატარა ლიხვის უბნები ჩამოაშორეს მათ და ოსეთის საბოლოო უბნის სახით გორის მაზრის შემადგენლობაში შეიყვანეს (სცსა, ფ. 10, ანაწ. 1, საქმე 548, ფურც. 3, 6. იხ. აგრეთვე: ზ. ცინციძის საკანდ. დისერტაცია; ჯ. გვასალიას წერილი ქუთაისში. „მაცნე“, ისტორიის სერია, 1990 წ. №3).

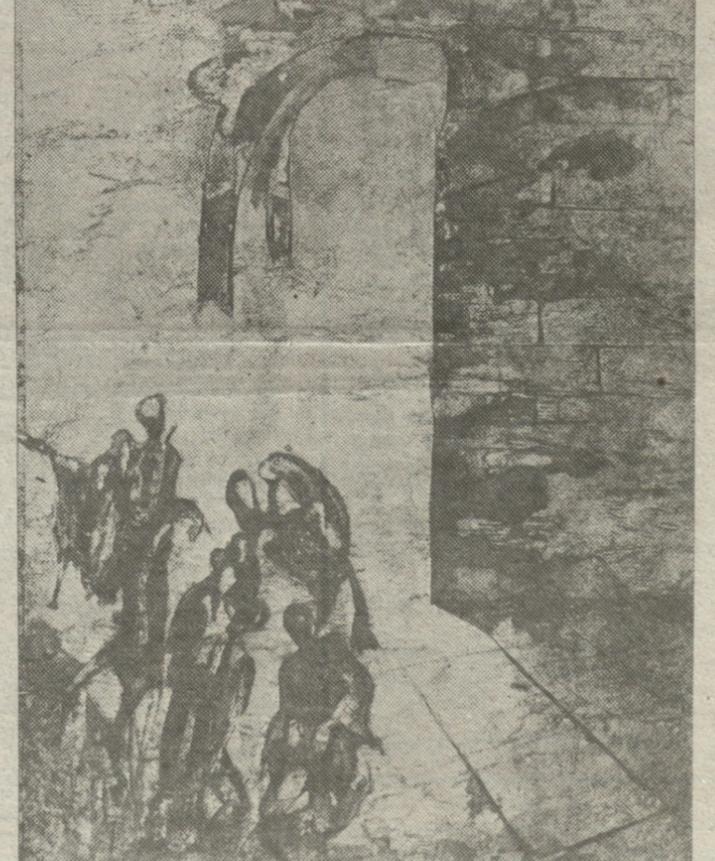
ახე შევა შიდა ქართლი და მისი მოსახლეობა ქართველებით აღსავსე XX საუკუნეში, რომლის გლეხა ჩვენი კომპეტენციის ფარგლებს სცილდება.

ჯონო მასალია

სწორად განჭვრეტილი გეზი

„ხელმძღვანელების არ არსებობს ხალხები“ — ასე იწყებოდა ერთ-ერთი ხაგავთო წერილი, რომელიც მიემდინა გერმანიაში, გლუკსტადში ახალგაზრდა ქართველი გრაფიკოსის — ოთარ ჩაკვეტაძის პერსონალური გამოცემის გახსნას. ბროკლინის სახანოში მხატვრის 54 ნამუშევრის ჩვენება შესაძლებელი გახდა ავსტრია-საქართველოს ერთობლივი საწარმოს „დარბაზი, ქართული ხანძრობის“ ხელშეწყობით. სწორედ ამ საწარმომ, რომელთანაც თანამშრომლობს შემოქმედელი, ითავა გამოცემის ორგანიზება. გამოცემის დიდი წარმატება ხდება წინადაც გამოსული დასტურია თუნდაც ის, რომ გულშემატკვარელების დახმარება მანამდე მიიღო წინადადება მის გამოცემას, ახალი ნამუშევრებით შეგებულს, გადაეცა ცხელი და ღიუხელოდორცა და კუნძულ ჯეორჯიაზე. ასე რომ, წინ არის კიდევ ორი პერსონალური გამოცემა გერმანიაში.

ვინც კი ქართული სახვითი ხელოვნებით დაინტერესებულა, მისთვის უთუოდ ძვირფასია ძველი ქართული ხუროთმოძღვრების მკვლევარის, ბატონ ლევან რჩეულიშვილის სტატიები.

ბატონი ლევანი დიდი გულშემატკვარეობით იყო თანამედროვე ქართული ხელოვნებისა და განსაკუთრებით ყოველი „დამწყები“ შემოქმედისა. სიცოცხლის ბოლო წლებშიც კი ბატონ ლევან მხედრულად თუ დაასრებდა ვინმე გამოცემის ნახევს და ამა თუ იმ მხატვრის ნამუშევრებით შექმნილი მალღობი გზაგადასვლად ადამიანთა რიცხვს განეკუთვნება გრაფიკოსი ოთარ ჩაკვეტაძე. ოცობადი წლის წინ ბატონ ლევან თავის სახლში მეზობლის ბავშვები სახატავად შეუკრიბავს. სიღამო ჟამს, ბავშვთა შობილები შინ რომ დაუკულებია, ერთ-ერთის ნახატზე მეორე სართულიდან ძაფით ჩამოუშვია ქვევით, რითაც შობილებისათვის უცნობებია — თქვენს ვაიშვებს მხატვრის მონაცემები აქვს. გამოხდა ხანი — ახლა ბატონ ლევან უტყუარი ალღობით ნაკარანხვეს სიტყვები. ბიჭუნა, რომლის ჩანახ-

შთაბეჭდილების გაზიარებას. მხატვართა თუ ხელოვნების თეორეტიკოსთა მჭიდრო განმტკიცებელი, ამავე დროს, უერთგულესი მსახური იყო მათი. მის გამოცდილებას, რჩევას, შენიშვნას და, უფრო იშვიათად, შექმნას ღრმა კვალი აქვს დამჩნეული მრავალთა ცხოვრების გზაზე.

სწორედ ლეო რჩეულიშვილის

ატმაც იგი მოხიბლა, ამჟამად სამხატვრო აკადემიის ასპირანტი გახლავთ, საკუთარი ხელწერის მქონე, ჩამოყალიბებული გრაფიკოსი.

ოთარ ჩაკვეტაძის ინტერესები ჯერ კიდევ სტუდენტობისას გამოიკვეთა. ოფორმის, ლითოგრაფიის, ქსილოგრაფიის მოსინჯვის შემდგომ, მან აითვისა და სრულყო გრაფიკის საკმაოდ უჩვეულო ტექნიკა — გრავეურა მუყაოზე. ეს შრომა — ტიკვადი ტექნიკა ზღუდავს გრაფიკოსის ერთი დაფიდან ამონაბეჭდითა სერიის მიღებაში, მაგრამ სანაცვლოდ მეტად უხსნის გზას ექსპერიმენტს, ძიებას, დასრულებულ ნაწარმებს კი სიმსუბუქეს, გამჭვირვალებას, ფაქტურულობას სძენს და ფერის მეტონიუანსების საშუალებასაც იძლევა. სწორედ ამ ტექნიკითაა შესრულებული გრაფიკული ფურცლები, გამჭვირვალეობის, თბილისის თემზე. ქართველ მხატვართათვის ესოდენ ახლობელია, მათ მიერ სხვადასხვაგვარად ხორცი შესრული ძველი თბილისი ითქოს ახლებურად არის წარმოჩენილი გრაფიკოსის მიერ. შობილური ქალაქის ყოველ კუთხეს, ერთი შეხედვით, უსახურსაც კი, განსაკუთრებული მიზიდველობა აქვს მხატვრისათვის, ოსტატურად შექმნილი განწყობით არის გაჭრებული „ამრილის წვიმა“, „ქარი“, „მოლოდინი“, „ბეჭმანი“ თუ სხვა.

„არქიტექტორები“ — ასე ჰქვია „თბილისი და თბილისელები“, სერიის ერთ-ერთი ფურცელი. ხუროთმოძღვრითა ხალხისმეფე, უთუოდ მთავარს მთავრული არ ჩანს, მაგრამ რაოდენ დაუნდობელია ახალი თბილისის ძველზე შემოტევა — მთელი სიტყვით აშკარადდება თუნდაც ჩვენი, ახალგაზრდა თაობის წინაშე გამოიღობა მთავარი სურათი: ძველი, სასოებით შემონახული სახლებისა და ქუჩების ნგრევა და მათ ნაცვლად უსახური მოედნებისა და ფორმების აღმოცენება...

განსხვავებული მხატვრული მიდგომის ნიმუშია გრაფიკული სერია „სულს აღორძინება“.

მჭრელი ფერადოვნებითა და სევდიანი განწყობილებით გაერთიანებულ ცხრა ფურცელზე სინამდვილე თითქოს ზმანების სამყაროს უთმობს ადგილს. ეკლესიითა თუ ცალკეული არქიტექტურული დეტალით, მორბოლად ხშირად გამოქსნულებით, ნიღბისა თუ ცის მიმანიშნებელი ფერადოვანი ჩანარებით იქმნება შინაგანი მოძრაობითა და მუხტით გაჭრებული კომპოზიციები, სადაც უფარვით არის გააცხადებული ჩვენი დროის ენებთაღვლა, ტკივილი თუ იმედი.

გრაფიკული ნამუშევრების გარდა, აღსანიშნავია ოთარ ჩაკვეტაძის შერეული ტექნიკით (ლითოგრაფიისა და ზეთის საღებავებით) შესრულებული სურათები, მაგრამ გრაფიკის შემდგომ მისი შემოქმედებითი შესაძლებლობების ყველაზე სიანტირესო გამოვლინებად უდავოდ გონივრული უნდა ჩაითვალოს, გრაფიკული ფურცლების თავშეყვანილი კოლორიტისაგან სრულიად განსხვავებული, მკლერი, ხასხასა ფერებით შესრულებული გობელები ნატოფი დემოკრატულიობითაა აღბეჭდილი, მათში თითქოს მეტი თავისუფლება და სითამამაა. ფორმის, პირობითობა, დეკორატიული დახვეწილობა შედარებით უსადაგება გობელების სპეციფიკისა.

ოთარ ჩაკვეტაძე რაფიჭრებული, საკუთარი თავისადმი მომთხოვნი და თავისი საქმით უსასურროდ დატაცებული მხატვარია, მან კარგად იცის, რომ მიღწეულით დაქაფილია საკალილოა მხატვრისათვის, რომ რაგინდ ბევრი ჰქონდეს გაერთიანებული, გასაჯრთებელი კიდევ მეტია, მეტია საძიებელი, ოცდაშვიდი წლის არაფიკოსს წინ რთული, სიხალისი ხილვით მისილი შემოქმედებითი გზა ელის...

მარიამ მიწანდარი, ხელოვნებათმცოდნე.

სურათთაზე: ოთარ ჩაკვეტაძე: „აღმართა“, ხედიდან „ხულის აღორძინება“, „გაზეარება“.

საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის

პროგნოზი

საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის ეროვნული კავშირის ინიციატივით 1991 წლის 23 თებერვალს საქართველოს დედაქალაქში დაგეგმილია საყოველთაო სახალხო გამოსვლა საქართველოდან რუსეთის მოდერნიზებული იმპერიის ეგრეთ წოდებული სსრ კავშირის საოკუპაციო ჯარების გასვლის მოთხოვნით. აქცია დაიწყება 12 საათზე შოთა რუსთაველის მოედანზე, კინოს სახლის წინ.

მოწყობა გასვლა ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის შტაბთან. გამომდინარე იქედან, რომ სამშობლოს განთავსულებებისათვის ბრძოლა ყველა შემთხვევაში ადამიანის უფლებების მამულიშვილური და მოქალაქეობრივი ვალია, ხოლო საქართველოს თავისუფლების, დამოუკიდებლობის უპირველესი და უმთავრესი პირობაა საქართველოდან საოკუპაციო ჯარების სრული შემადგენლობით გაყვანა, საქ-

ართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია — ეროვნული კავშირი მოუწოდებს ყველა ქართველს — აქტიური მონაწილეობა მიიღოს 1991 წლის 23 თებერვლის ანტიიმპერიული და ანტისაოკუპაციო აქციაში. ამასთანავე, საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია — ეროვნული კავშირი აფრთხილებს ყველას, რომ კრემლთან და მის საოკუპაციო ჯარებთან შეურთებელი დაპირისპირების დროს გამოიჩინონ მაქსიმალური თავშეგებება, სიდიდნე, მკაცრად დაიცვან პოლიტიკური ბრძოლის საყოველთაოდ აღიარებული შედეგობიანი ფორმები. სამხედრო პირობა და ოკაზებზე, სამხედრო ბაზებზე, შენობებსა და ობიექტებზე განხორციელებული ნებისმიერი შეიარაღებული ან არაშეიარაღებული თავდასხმა ჩაითვლება გამიზნულ პროვოკაციად და ერის წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულად. ერის მოლოატედ გამოცხადდება ყველა ის, ვინც იარაღით მოვა კრემლის საწინააღმდეგო აქციაზე.

შეშველი ხელებით, შეშველი სიმართლით, შეშველი ბრძოლა კრემლის წინააღმდეგ მიყვანს საქართველოს ნანატრ თავისუფლებამდე. ომერთი ფარავდეს საქართველოს!

საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის სახელით

06:00 წინათილი

